

Biuletyn Instytutu Pamięci Narodowej

nr 1-2/2009 *Kresy pamiętamy!* zawiera m.in. artykuły:

- Krajewski Kazimierz : Nie tylko Dowborczycy.
- Ziółkowska Ewa : Kuropaty.
- Siemaszko Ewa : Ludobójstwo Polaków na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.
- Osadczy Włodzimierz : Kościoły wobec konfliktu polsko-ukraińskiego w czasie II wojny światowej.
- Wojtowicz Norbert : W obronie pozostałych na Wschodzie.
- Pod Białym Orłem na Białorusi. Z Andżeliką Borys i Józefem Korzeckim rozmawia Barbara Polak.
- Piliszewska Irena : Zamordowani za to, że byli Polakami.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.171)

Semper Fidelis / scenariusz, realizacja, komentarz Alina Czerniakowska ; zdjęcia Józef Napiórkowski ; muzyka Jan Zawierski ; produkcja Telewizja Polska SA, 1999

Moje Wilno / scenariusz, realizacja, komentarz Alina Czerniakowska ; zdjęcia Henryk Kucharski, Grzegorz Torzecki ; oprac. muzyczne Andrzej Fronczak ; produkcja Telewizja Polska SA, 1994

Moje serce zostało we Lwowie / scenariusz i realizacja Alina Czerniakowska ; zdjęcia Wiesław Dobrowolski, Hubert Waliszewski ; oprac. Muzyczne Dariusz Żebrowski ; produkcja Telewizja Polska SA, 1987. - 1 dysk optyczny (DVD) (31min, 37 min, 30 min,) : dźwiękowy, kolorowy ; 12 cm.

Semper Fidelis. Filmowa opowieść o Witoldzie Szolgini i jego bezgranicznej miłości do rodzinnego miasta. Przyszedł na świat w 1923 roku, dzieciństwo i młodość spędził w ukochanym Lwowie - w sumie 23 lata życia. Po wojnie, podobnie jak wielu innych Polaków, zmuszony był opuścić miasto. Na swój nowy dom wybrał Warszawę, nigdy jednak nie przestał tęsknić za Lwowem, za krajem lat dzieciennych, za małą ojczyzną, której był dozgonnie wierny. Z głębokiej wewnętrznej potrzeby, ku pocieszeniu serc oraz pocieszeniu lwowskich wygnańców utrwalał pamięć o lwowskim grodzie w licznych książkach, ilustrowanych własnymi rysunkami. Napisał wielotomowe dzieło "Tamten Lwów", wspominał w nim miejsca, ludzi, wydarzenia - smaki i zapachy dzieciństwa oraz młodości. Za te niezwykle wierne i sugestywne opisy kochali go czytelnicy - podobnie jak on tęskniący za rodzinnym Lwowem lub dopiero poznający to miasto, dzięki pisarstwu Witolda Szolgini. Zbigniew Herbert pod wrażeniem jednej z książek, napisał do autora: "pana twórczość jest ważna, bo ocala". Był architektem, naukowcem, autorem pierwszej polskiej encyklopedii "Architektura i budownictwo", poetą, ale przede wszystkim lwowiakiem. Starał się, by jego warszawskie mieszkanie miało klimat i atmosferę dawnego domu na Łyczakowie, pełnego ciepła i życzliwości,

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

gościnnego i otwartego - takiego jak miasto, w którym dorastał. Wszystko, każdy drobiazg w mieszkaniu Witolda Szolgini, to był Lwów i pamięć o nim. Witold Szolginia zmarł w 1996 roku, spoczywa na cmentarzu Powązkowskim, wraz z grudką ziemi z ukochanego Lwowa. Autorka filmu zabiera widzów na wyprawę do przedwojennego Lwowa, a właściwie pozwala, by to Witold Szolginia był przewodnikiem po swoim mieście. Komentarzem do materiałów archiwalnych TVP, WFDiF oraz pochodzących z prywatnego archiwum bohatera, są fragmenty prozy i poezji Witolda Szolgini - barwne opisy lwowskiego życia, lwowskiej architektury, lwowiaków.

Moje serce zostało we Lwowie, Moje Wilno. Oba filmy traktują o utraconych w wyniku II wojny światowej Kresach. Przedstawiają wielowiekowe bogactwo świątyń, zamków, pałaców, cmentarzy – ostatnich świadków nieistniejących już społeczności miast o wielokulturowej i wielonarodowej historii.

(multimedia, czytelnia)

nr 3/2009 *Ginęli, ratując Żydów* zawiera m.in. artykuły:

- Madaj Karol : Duszpasterstwo Żydów-katolików w getcie warszawskim.
- Piątkowski Sebastian : Za pomoc Żydom osadzeni w więzieniu radomskim.
- Kalisz Michał : Sprawiedliwi z Czermnej.
- Jerzman Marek : „A gdyby to było nasze dziecko?”
- Zechenter Anna : Jedenaste : przyjmij bliźniego pod swój dach.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.172)

Druga prawda / reż. Jagna Wright, Aneta Naszyńska. – Film dokumentalny.- [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. - 1 płyta wiz. (ok. 30 min) : dżw., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Elżbieta Zawadzka - miałam szczęśliwe życie / realiz. Marek Widawski.

Film ten stara się odkłamać wieloletnią propagandę antypolską. Jest to reportaż, który powstał jako odpowiedź na zarzuty stawiane Polakom wobec Żydów.

(multimedia, czytelnia)

nr 4/2009 *Niemieckie obozy i sowieckie łagry* zawiera m.in. artykuły:

- Kalbarczyk Sławomir : Gułag : niewolnictwo XX wieku.
- Wardzyńska Maria : Obozy niemieckie na okupowanych terenach polskich.
- Sierchuła Rafał : Więzienie policji bezpieczeństwa i obóz pracy w Żabikowie.
- Jagodzińska Anna : Dachau we wspomnieniach księży-więźniów.
- Ryn Zdzisław Jan : Lekarze-więźniowie w Auschwitz-Birkenau.
- Skotnicki Aleksander B. : Hańba medycyny XX wieku. Lekarze niemieccy w obozach koncentracyjnych.

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.173)

Elżbieta Zawadzka - miałam szczęśliwe życie / scen. i realiz. Marek Widawski ; zdj. Grzegorz Borowski. - [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. – 1 płyta wiz. (ok. 30 min) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Dni mojego życia... Auschwitz : historia prawdziwa / reż. Grzegorz Rosengarten.

Film przedstawia historię kurierki i łączniczki Komendy Głównej Armii Krajowej.

Dni mojego życia... Auschwitz: historia prawdziwa / scen. i reż. Grzegorz Rosengarten ; zdj. Jerzy Głęb, Paweł Płonka. - [Warszawa : Biuletyn IPN], 2009. - 1 płyta wiz. (ok. 40 min) : dźwięk., cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: Elżbieta Zawadzka : miałam szczęśliwe życie / realiz. Marek Widawski.

Film przedstawia historię byłego więźnia obozu Auschwitz.

(multimedia, czytelnia)

nr 5-6/2009 (numer poświęcony dekadzie od pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II – czerwiec 1979, do wyborów parlamentarnych – czerwiec 1989) zawiera m.in. artykuły:

- Ruman Jan M. : Zaczęło się w Polsce.
- Kamiński Łukasz : Fenomen „Solidarności”.
- Sznajder Andrzej : Czego nie wiemy o pacyfikacji kopalni „Wujek”?
- Żaryn Jan : Miętne – współczesna Września.
- Marek Łucja : Msze święte za Ojczyznę.
- Dudek Antoni : Rok 1989 w Polsce. Źródła przełomu i punkty zwrotne.
- Żurek Jacek : Nie tylko ksiądz Popiełuszko.
- Skubisz Paweł : „Dowody” bezpieczeństwa.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.174)

Pielgrzym – o pierwszej pielgrzymce Jana Pawła II do Polski / reż. Andrzej Trzos-Rastawiecki.- [B.m.] : [Biuletyn IPN], [1979].- 1 płyta wiz. (80 min): dźwięk., kolor.; 12 cm.

Film powstał z inicjatywy Episkopatu Polski w 1979 r. i jest piękną, poetycką relacją z tamtego epokowego wydarzenia, jakim była I pielgrzymka Jana Pawła II do ojczyzny. „Każdy, kto wtedy był na spotkaniach z papieżem, czuł, że dzieje się w tym kraju coś niesamowitego. I naprawdę, gdzie był papież, tam była wolność” – wspominał Andrzej Trzos-Rastawiecki podczas prezentacji wydania filmu na DVD 3 czerwca w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie. Zaznaczył, że pielgrzymka Jana Pawła II przyspieszyła „Solidarność”, bo uświadomiła, że miliony Polaków myślą i czują podobnie. Wyjątkowość tego filmu podkreślił również rzecznik Episkopatu ks. Józef Kloch, który przypomniał, iż telewizyjne relacje z pielgrzymki w 1979 r. były tendencyjne, pokazywano tylko tzw. wąskie plany, np. twarz papieża i najwyżej kilka osób z jego otoczenia albo kilka sióstr zakonnych lub osoby starsze. „Ten film bardzo plastycznie uświadamia nam, jak wielkie tłumy brały udział w papieskich celebracjach, widzimy ujęcia z krakowskich Błoni czy z hotelu Victoria w Warszawie, ukazujące zebranych na ówczesnym placu Zwycięstwa w Warszawie” – mówił ks. Kloch.

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

(multimedia, czytelnia)

nr 7/2009 *Oni odmówili bezpiece* zawiera m.in. artykuły:

- Frazik Wojciech : Bez względu na konsekwencje.
- Pietrowicz Aleksandra : Nieugięty /Edward Serwański/.
- Musiał Filip : Milsza mi śmierć niż współpraca.
- Wenklar Michał : Bezradni wobec „fanatyka religijnego”.
- Skubisz Paweł : „Dowody” bezpieki.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.175)

Inka 1946 / reż. Natalia Koryncka-Gruz; autor Wojciech Tomczyk; zdj. Zdzisław Najda; muz. Paweł Szymański.- [B.m.] : [Biuletyn IPN], [2007]. – 1 płyta wiz. (85 min): dźwięk; cz.-b.; 12 cm.

Opowieść o tragedii postaci niezwykłej - Danucie Siedzikównie, ps. Inka - sanitariuszce i łączniczce AK. Niespełna 18-letnia dziewczyna przyłącza się do oddziału partyzantów. W czasie potyczek z UB, zgodnie z kanonami służby medycznej, opatruje rannych z obu walczących stron. Na skutek zdrady zostaje aresztowana pod zarzutem mordowania jeńców - ludzi, którym w rzeczywistości ratowała życie. Poddana brutalnemu śledztwu, nie zdradza. Pośpiesznie osądzona, zostaje rozstrzelana. Umiera z okrzykiem na ustach: Niech żyje Polska!

(multimedia)

nr 8-9/2009 *Wojna i Powstanie* zawiera m.in. artykuły:

- Kosiński Paweł : Wrzesień 1939.
- Kalbarczyk Sławomir : Agresja, zbrodnie, zniewolenie.
- Grabowski Waldemar : Polacy na ziemiach II RP włączonych do III Rzeszy.
- Powroźnik Barbara : Konfiskaty majątku polskiego w Gdyni.
- Kopka Bogusław : Wojna i pierwszy rok okupacji.
- Dukielski Paweł : Spór o Powstanie Warszawskie.
- Szubarczyk Piotr : Anioł z Ravensbruck.

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.175)

Pasta 1944 / scen., realiz. Marek Widawski; zdj. Grzegorz Borowski. – 1 płyta wiz. (ok. 22 min) : dźwięk, cz.-b., kolor. ; 12 cm. - Współwyd. z: **W lasach pieśnicy** / scen. Lech A. Kujawski.

Historia najwyższego w Warszawie, wzniesionego przed 100 laty, budynku central telefonicznych, wstawionego w roku 1944 zwycięską walką oddziałów powstańczych Armii Krajowej. Opowiada o nich odznaczony krzyżem "Virtuti Militari" żołnierz batalionu "Kiliński". Obecnie Pasta służy weteranom walk o niepodległość.

(multimedia, czytelnia)

Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

nr 10-11/2009 *Ruch ludowy przed, w czasie i po wojnie* zawiera m.in. artykuły:

- Kołodziejczyk Arkadiusz : Ruch ludowy w II Rzeczypospolitej.
- Skrzyński Tomasz : Ruch ludowy w czasie II wojny światowej.
- Grosicka Marzena : Walka o demokrację. Polskie Stronnictwo Ludowe w latach 1945-1947.
- Dąbrowski Franciszek : Co bezpieka wiedziała o ucieczce Stanisława Mikołajczyka?
- Łeszczyński Grzegorz : Morderstwo w Budkach Petrykowskich – zbrodnia nierozliczona.
- Szptyma Mateusz : Zjednoczone?Stronnictwo?Ludowe?

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.218)

O prawo do głosu / autorzy: Robert Miękus, Janusz Petelski; reż. Janusz Petelski; zdj. Wojciech Todorow; muz. Jacek Grudzień. - [B. m.] : Agencja Filmowa – Teatr Telewizji TVP SA, 2008. - 1 płyta wiz. (74 min): dźwięk, kolor ; 12 cm.

Film przedstawia historię ucieczki Stanisława Mikołajczyka z okupowanej przez Sowieców Polski na tle jego losów w ostatnich trzech latach działalności politycznej, jako premiera rządu polskiego w Londynie, przywódcy PSL-u i wicepremiera powojennego rządu. W maju 1945 roku po rozmowach z Churchillem i Andersem, wbrew stanowisku polskiego środowiska emigracyjnego, Mikołajczyk podjął dramatyczną decyzję o powrocie do kraju i kierując się postanowieniami konferencji jałtańskiej, przybył do Polski. Wierzył, że nawet w warunkach sowieckiej dominacji są szanse przeciwdziałania jej i zapewnienia ludziom w Polsce odrobiny godności. Dla większości Polaków, stał się symbolem walki z narzucanym siłą ustrojem. Przegrał jednak polityczną konfrontację z komunistami, którzy sprawowali realną władzę – prześladowali przeciwników politycznych, sfałszowali plebiscyt i wybory. Wicepremier, zagrożony aresztowaniem i jego konsekwencjami, podjął decyzję o potajemnym wyjeździe z kraju i 21 października 1947 roku dzięki pomocy ambasad amerykańskiej i brytyjskiej, opuścił Polskę. Ucieczka Mikołajczyka symbolicznie zamyka pewien okres – czas rozbudzonych nadziei, oporu społeczeństwa przeciwko obcej władzy i walki o minimum demokracji. Dla niego samego, była klęską i osobistą porażką, dramatem polityka, męża stanu i polskiego patrioty.

(multimedia, czytelnia)

nr 12/2009 *Niemcy, Rosja kontra Polska* zawiera m.in. artykuły:

- Smyrgała Dominik : Pokazowa lekcja dezinformacji. Premier Putin na Westerplatte.
- Kornat Marek : Polska polityka zagraniczna 1932-1939.
- Musiał Bogdan : Pakt o agresji między Hitlerem a Stalinem.
- Dębski Sławomir : Dziwny sojusz. Współpraca sowiecko-niemiecka w latach 1939-1941.
- Radoń Sławomir : Rewindykacja polskich archiwów z Rosji.

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

Dodatek do numeru - płyta DVD (sygn.219)

Marsz wyzwolicieli / scen. i reż. Grzegorz Braun; zdj. Andrzej Adamczak, Grzegorz Ruzik, Józef Szymura; montaż Aleksandra Gruzziel.- Film dokumentalny.- [B.m.] : TVP S.A., 2009. - 1 płyta wiz. (57 min): dźwięk., cz.-b.; 12 cm

Film przedstawia w nowym świetle kulisy wybuchu II wojny światowej i rolę, jaką w jej wybuchu odegrała polityka Stalina.

Dokument obnaża prawdę o roli stalinowskiej Rosji, o Stalinie, który unicestwił miliony ludzi i doprowadził do wybuchu krwawej wojny, by w ten sposób objąć panowanie nad całym światem. W filmie nie zabraknie świadków historii pochodzących z okolic Brześcia nad Bugiem. Obrona twierdzy brzeskiej jest, bowiem jedną z legend sowieckiej propagandy – jednym z kluczowych elementów mitu „wielkiej wojny ojczyźnianej”. W materiale swoistej lekcji historii udziela widzom historyk i były oficer radzieckiego wywiadu wojskowego, Wiktor Suworow. Nawiązując do Wielkiej Wojny Ojczyźnianej, którą zapoczątkował atak III Rzeszy na ZSRR 22 czerwca 1941 r., autor pragnie dociec, jakie były prawdziwe przyczyny bezprecedensowej klęski wojsk radzieckich. Znamienne jest, że największa w historii koncentracja Armii Czerwonej została rozbita w przededniu jej "wyzwolicielskiego marszu na Zachód". W filmie nie zabraknie świadków obrony twierdzy brzeskiej. Twórcy dokumentu wykorzystali też fragment wystąpienia prezydenta Rosji, Dmitrija Miedwediewa. W 2009 r. najwyższe władze Rosji zapowiedziały, bowiem stanowczą walkę z rewizjonizmem w historii, a zwłaszcza ściganie wszelkich prób umniejszania wkładu Związku Radzieckiego w zwycięstwo nad faszyzmem. Ilustracją są archiwalia filmowe i ikonograficzne.

(multimedia, czytelnia).

*Oprac. Jolanta Janicka, Joanna Resakowska – nauczyciel bibliotekarz PBP RODN „WOM”
W Częstochowie*

Licencja Uznanie autorstwa Użycie niekomercyjne 3.0. Polska

